

Digiohjelman verkstopäivä 13.10.

Avauspuheenvuoro ICT-johtaja Jarkko Levasma

Tervetuloa kaikki niin täällä salissa kuin verkossa Digitalisaation edistämisen ohjelman verkostotilaisuuteen. Tämä on toiseksi viimeinen ohjelman järjestämä isompi yleisötilaisuus. Ensi vuoden alkupuolella järjestämme Digiohjelman päätöstilaisuuden.

Digitalisaation edistäminen jatkuu, vaikka yksittäiset hankkeet päättyvät. Ajankohtaista ja tärkeää ovat viime viikolla Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon ministerityöryhmän suunnasta saadut uutiset. Ministerityöryhmä päätti 5. lokakuuta, että laajassa sidosryhmäyhteistyössä valmisteltu Suomen digitaalinen kompassi annetaan eduskunnalle selontekona lokakuun kuluessa. Digikompassissa luodaan digitalisaatiolle ja datataloudelle yhteinen kansallinen visio ja tavoitteet vuoteen 2030.

Kansallisen digitaalisen kompassin visio on: Rakennamme houkuttelevaa, kilpailukykyistä, kestävä ja hyvinvoivaa digitaalisesti kyvykästä Suomea. Digitaalinen kompassi on jaettu neljään osa-alueeseen: osaaminen, turvalliset ja kestävät digitaaliset infrastruktuurit, yritysten digitaalinen muutos sekä julkisten palvelujen digitalisointi. - Viimeksi mainitussa Digiohjelman käynnistämää yhteistyötä ja tuloksia kannattaa hyödyntää mahdollisimman paljon.

Lokakuun alusta käynnistyi valtiovarainministeriön puheenjohtajuuskausi digiministerityöryhmässä ja sen myötä ministerityöryhmän alaisuudessa toimivassa digitoimistossa. Tavoitteenamme on luoda pitkäjänteistä sitoutumista digikompassissa asetettuun visioon ja tavoitteisiin sekä luoda edellytykset digitalisaation kehittämiskokonaisuuden ohjaukseen ja toimeenpanoon.

Tänään tarkastelemme digikompassista erityisesti sen julkisten palvelujen osa-alueita. Siinä keskeistä on ihmiskeskeinen julkinen hallinto ja julkisten palvelujen kehittäminen elämäntapahtumalähtöisesti. Luvassa on kiinnostava paneelikeskustelu siitä, kuinka digikompassi tukee ihmiskeskeistä digitalisaatiota. Ja sokerina pohjalla yhteiskeskustelu siitä, mitä ihmiskeskeinen digitalisaatio meiltä kaikilta edellyttää.

Suomen sijoitukset kansainvälisissä digivertailuissa ovat viime vuosina olleet erinomaisia. Äskettäin tulimme 193 maan joukossa toiseksi YK:n joka toinen vuosi julkaisemassa valtioiden sähköisen hallinnon vertailussa. Tässä sähköisen hallinnon vertailussa tarkastellaan sitä, miten hyvin digitaalinen hallinto ja digitaaliset palvelut ovat kaikkien saatavilla ja kuinka hyvin jäsenmaat pystyvät tarjoamaan tehokkaita, vastuullisia ja osallistavia digitaalisia palveluja kaikille sekä miten hyvin digitaalinen hallinto tukee kestävä kehitystä. Näissä hyvissä sijoituksissa näkyy pitkäjänteinen työmme digitaalisten palvelujen ja digitaalisen hallinnon eteen, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden arvoja unohtamatta.

Digiohjelmassa on haluttu tarkastella kansainvälisten vertailujen rinnalla - ja ehkä niitä syvällisemmin - oman julkisen hallintomme digitalisaation edistämisen tilannekuvaa ja vaikuttavuutta. Ohjelmassa on tehty systeemimalleja, palvelulupauskyselyitä ja muita selvityksiä. Esimerkiksi digitalisaation vaikuttavuuden systeminen tilannekuva- ja mittarointityö on luonut uudenlaista yhteistä näkymää siihen, missä mennään, mitkä ovat asioiden syy-seuraussuhteet ja mitä toiminnan muutosta olemme saaneet liikkeelle.

Onkin hienoa, että Digiohjelma pystyy vielä loppukaudellaan toteuttamaan hankkeen, jossa tehdään Digikompassin neljän osa-alueen systemitarkastelu, kehitetään mittareita erityisesti

julkisten palvelujen osa-alueelle muita alueitakaan unohtamatta sekä tehdään ehdotus dialogisesta toimintamallista, jolla kompassin mittareita käsitellään yhdessä myös jatkossa.

Toisena Digiohjelmasta jatkoa tarvitsevana teemana kannattaa nostaa esiin panostaminen yrityksille ja yhteisöille suunnattuun palvelutarjontaan. Kehittämistarpeet ovat nyt tiedossa ja seuraavaksi tarvitaan toteutuksia. Kun puhumme elämäntapahtumiin liittyvistä palvelukokonaisuuksista ja ihmiskeskeisyydestä, emme saa unohtaa liiketoimintatapahtumia ja yrityksiä ja yhteisöjä.

Digiohjelmalla on toteutettu hallitusohjelmakirjausta huolehtia tarvittavasta tuesta digitaalisten palvelujen käyttöön. Palvelujen käytössä ja yleensä digitaalisessa yhteiskunnassa tarvittava osaaminen muuttuu, mutta tarve pitää kaikki mukana pysyy. DVV on osana Digiohjelmaa saamassa valmiiksi ehdotuksen valtakunnalliseksi digituen toimintamalliksi ja tiekartaksi tuleville vuosille. Digitukea tarvitaan jatkossakin, esimerkiksi varmistamaan, että pystymme turvallisesti hyödyntämään uutta digitaalista identiteettiämme.

Digiohjelma ei ole ollut mikään varsinainen palvelukehityshanke eikä siitä ole myönnetty esimerkiksi valtionavustuspäätöksiä viranomaisille palvelujen digitalisoimiseen. Rahan jakamisen sijasta on kokeiltu ja varsin lupaavasti toteutettu osaamisen jakamista. Tarkoitan tässä ohjelman asiantuntijatukitoimintaa, jonka tarkoituksena on ollut yhteiskehittämisen ja ihmiskeskeisyyden hengessä tukea kuntia ja virastoja niiden kohtaamisissa digitalisaatiohaasteissa. Tänä esiteltävä kuntien digitiekarttatyö on tästä hyvä esimerkki.

DVV on toteuttanut ohjelman rahoituksella viranomaisten käyttöön maksuttomat Suomi.fi-laaturyökalut digitaalisten asiointipalvelujen laadun itsearviointiin, asiakaspalautteen koaamiseen ja palvelujen käyttöasteen seurantaan. Käyttäjäorganisaatioiden ja niiden asiakkaiden saamien hyötyjen lisäksi tavoitteena on saada laaturietoa myös palvelutietovarantoon yhteisesti hyödynnettäväksi. Vasta ensimmäiset edelläkävijäorganisaatiot ovat aloittaneet näiden työkalujen käyttöönoton. Miten, kepillä vai porkkanalla, saamme käyttöönottojen tahtia nopeammaksi?

Lainsäädäntöryhmä on selvittänyt soveltajien ja palvelukehittäjien haasteita sähköisen asiointin edistämisen osalta ja tuo niitä keskustelunavaukseksi tarkoitettussa loppuraportissaan kootusti esille. Näiden nostojen osalta on selvitetty säädösten nykytilaa ja pyritty löytämään ratkaisuvaihtoehtoja haasteiden helpottamiseksi, tulevaisuuden Suomea kuvitellen.

Mukavaa ja hyödyllistä verkostokohtaamista kaikille!